

Öfver-Ståthållare-Embetets

KUNG ÖRELS E,

angående renhållningen af Gator och Gårdar
inom Hufvudstaden;

Gifven i Stockholm den 14 Juni 1861.

STOCKHOLM, 1861.

P. A. Norstedt & Söner, *Kongl. Boktryckare.*

Som uti den af Öfver-Ståthållare-Embete den 23 Maj 1850 utfärdade Kungörelse, angående gaturenhållningen inom Hufvudstaden, ändringar funnits vara af behovet påkallade, till en del med anledning deraf att vattenledningen härstädes numera blifvit öppnad samt på de ställen, der ledningsrör finnas nedlagde, erforderlig och beqväm tillgång på vatten sålunda kan, efter öfverenskommelse med vattenledningsstyrelsen, för renhållningens behöriga verkställande erhållas, har Öfver-Ståthållare-Embete, med undanrödjande af berörde Kungörelse, äfvensom af hvad i öfrigt rörande nämnda renhållning hittills blifvit af Öfver-Ståthållare-Embete föreskrifvet, funnit skäligt stadga och förordna som följer:

§ 1.

Skyldigheten att inom hufvudstaden bestrida gaturenhållning skall fortfarande och intill dess annorlunda kan varda förordnad, åligga Stadens fastighetsegare och öfrige vederbörande, hvilka hitintills varit sådan skyldighet underkastade.

§ 2.

De gator, gränder, torg och andre allmänna platser, som äro med stensättning försedde, äfvensom trottoarer och rännstenar, skola dagligen rengöras, med iakttagande, under vintern, af hvad här nedan uti § 5 stadgas. Rengöringen bör verkställas under Maj, Juni, Juli, Augusti och September månader innan klockan åtta, samt under de öfrige månaderne af året innan klockan tio förmiddagen. Skulle, af serskild orsak, rengöring någonstädes erfordras å annan tid på dagen, bör den jemväl då förrättas.

På ofvannämnde ställen växande gräs bör, genom de renhållnings-skyldiges försorg, borttagas.

§ 3.

Den för gaturenhållningen erforderliga sopning skall börjas midt på gatan, och fortsättas inåt det hus eller den tomt, för hvilken renhållningen

förrättas. För hus och tomt, som äro belägna vid torg eller annan öppen plats, skola sopning och rengöring börjas tolf alnar utifrån huset eller tomten, och likaledes verkställas inåt.

Till förekommande af den ofta öfverklagade olägenhet, som för så väl de å gatorne vid tillfället trafikerande, som för närboende uppstår deraf att, under pågående sopning sommartiden, stoft och dam vanligen i stor myckenhet kringspridas, äfvensom på det att, under nämnde årstid, en för allmänna sundheten nyttig afkylning af luften må kunna tillvägabringas, är det af stor vikt att, när icke inträffadt regn gör sådant öfverflödigt, gator och platser straxt före sopningen varda med friskt vatten tillräckligen fuktade; men då vattenledningsrör ännu icke blifvit inom hufvudstadens samtliga delar nedlagde, har Öfver-Ståthållare-Embete ansett någon allmän och ovillkorlig skyldighet i nyssberörda hänseende nu icke kunna föreskrivas, utan uppmanar endast härmed de renhållningsskyldige sjelfvilligt ombesörja att en dylik, af omtanken för snygghet och sundhet högt påkallad vattning af gatorne varder i omförmälde ordning verkställd.

Då orenlighetsämnen blifvit hopsamlade, böra de genast och inom den i § 2 bestämda tid från stället bortföras, antingen till någon af de, för gatuorenlighetsämnens emottagande, serskildt anvisade afföringspråmar eller reservoarer, eller ock till någon å husets gård eller å tomten inrättad, med lock försedd soplår, hvilken sedermera, på sätt här nedan föreskrives, bör rengöras. I händelse de renhållningsskyldige kunna med vederbörande egare eller innehafvare af trädgårdar och plantager å Stadens malmar eller af landtegendomar öfverenskomma om orenlighetsämnenas bortförande till dylika ställen, är sådant dem obetaget; dock att bortförandet bör ske inom förutnämnde tid på dagen, och att berörde ämnen icke i något fall må uppläggas eller användas på sådant sätt, att elak stank, osundhet eller annan olägenhet för allmänheten derigenom orsakas; börande vid orenlighetsämnenas bortskaffande alltid begagnas sådane fordon, att utspillning och osnygghet å gatorne icke åstadkommas.

Hvad angår transport å gatorne af kalk, guano, kolstybbe jemte andra dermed jemförliga ämnen, tjenar till esterrättelse hvad derom serskildt finnes stadgadt.

§ 4.

Rännstenar och afloppstrummor skola under Maj, Juni, Juli, Augusti och September månader dagligen, när de icke af inträffadt regn blifvit till-

räckligen rensköljde, efter verkställd sopning och rengöring, med friskt vatten afsköljas, samt under så väl nyssnämnde som den öfriga tiden på året ständigt hållas i det skick, att vatten obehindradt kan afrinna och icke i rännstenarne qvarstannar; och bör berörde afsköljning, då den med anlåtande af vattenledningen besörjes, vara verkställd innan klockan nio, men i annat fall innan klockan åtta förmiddagen.

§ 5.

Under vintern, då gatorne äro betäckte med snö och is, eger skyldighet att medelst sopning rengöra gator och öfriga ofvanberörde platser icke rum oftare, än sådant antingen till följd af inträffadt töväder, eller af annan orsak finnes vara af behof påkalladt. Den snö och is, som för åkande eller gående kan vara hinderlig, skall genast undanskottas eller upphuggas, samt derefter ofördröjligen bortföras till de platser, som hvarje år serskildt anvisas, hvarvid noga bör tillses, att orenlighetsämnen dermed icke äro sammanblandade och till dessa platser blifva afförde, äfvensom att så mycket af snö och gatusis icke bortföres, att slädföret, då sådant å Stadens gator i allmänhet finnes, derigenom försämras; börande, i händelse under pågående slädföre, någon del af farbanan å gata eller gränd är bar, medan snö å annan del deraf samlats i drifvor eller vid sidorne är att tillgå, densamma, till slädförets befrämjande, å de bara ställena utjemnas. Om tiden då gatusisen på våren skall helt och hållet upphuggas och bortföras, kommer Öfver-Ståtbållare-Embetet att hvarje år låta på lämpligt sätt vederbörande renhållnings-skyldige förstärka.

Vid inträffande halka böra, till förekommande af olyckshändelser och till beredande af beqvämlighet för gående personer, trottoarerne, eller der sådane icke finnas, de delar af gatan, hvilka, utmed husen, i stället för trottoarer begagnas, beströs med sand eller annat tjenligt ämne, så ofta sådant är af nöden.

§ 6.

I rännstenar och afloppstrummor må, vid inträffande köld, vatten i större myckenhet icke utslås, så att derigenom för trafiken hinderlig svall-is eller annan olägenhet uppkommer.

Den svall-is, som bildas vid Stadens allmänna pumpar och brunnar eller i öfrigt å gator och allmänna platser, skall genast upphuggas och bortföras, så att hinder och obehäglichhet till följd af sådan is icke må ega rum.

§ 7.

Portgångar samt gårdarne till husen skola dagligen sopas och rengöras, samt de soplårar, som å gårdar eller tomter äro inrättade, tömmas och göras rena hvarje dag från den första Maj till den första October, och under den öfriga delen af året minst tvänne gånger i hvarje vecka; och böra orenlighetsämnen, äfvensom spillning efter kreatur, till afföringspråm, reservoir, plantage eller ställe utom Staden bortföras, inom den tid på dagen och på det sätt, som i §§ 2 och 3 stadgas; dock ankommer det på Polis-kammaren att i afseende på ladugårdar och stall, hvilkas belägenhet är sådan, att bortföring derifrån af spillning kan utan olägenhet mindre ofta ega rum, undantag från detta stadgande medgifva och särskilda bestämmelser utfärda.

Snö och is från gårdar och tomter afföras till de ställen, som för aflassning af snö och gatus i allmänhet varda anvisade, dock med iakttagande af derfor gällande föreskrifter.

§ 8.

Afskräden och orenlighetsämnen från handtverks och fabriksverkstäder, äfvensom öfverflödig saltlaka efter varor, som undergå packning, må icke utslås, utan skola på lämpligt sätt uppsamlas och, såsom i § 3 föreskrifves, till afföringspråm eller reservoir bortskaffas; och skola Stadens packareplatser, hvarje gång packning derstädes är förrättad, genast rengöras och med friskt vatten afsköljas.

Skämdt kött och fisk, rutten frukt och andre förskämda varor må icke någonstädes inom Staden finnas förvarade eller utkastas, utan böra till afföringspråm eller reservoir i behörig tid och ordning fortskaffas, med iakttagande att desamma, der så nödigt finnes, beströs med sådane ämnen, att vämjelig stank och osundhet deraf icke uppkomma.

I hushållen användt vatten och andra flytande orena ämnen, hvartill likväl ej må hänföras sådana, som sprida stinkande lukt, må i rännstenarne uthållas från klockan elfva på aftonen till klockan sju på morgonen under Maj, Juni, Juli, Augusti och September månader, då gatornes rengöring skall vara slutad och rännstenarne med friskt vatten sköljde före klockan åtta

förmiddagen, och från klockan tio på aftonen till klockan åtta förmiddagen under de öfriga månaderna, då gaturengöringen skall vara fullbordad klockan tio förmiddagen; men i öfrigt förbjödes allt utkastande af afskräden och orenlighetsämnen i rännstenar eller å gator, trottoarer, torg och andre allmänna platser, under hvilket förbud jemväl inbegripes allt annat osnyggande af trottoarerna.

I afseende å renhållningen i Stadens slagterier och å andre ställen der slagteri-handteringen inom Staden idkas, gäller till efterrättelse hvad derom särskildt är vordet stadgadt.

§ 9.

Svinkreatur må icke i hufvudstaden inom tullarne uppfödas och underhållas annorstädes än inom sådana, i stadens yttre och glest bebodda delar belägna egendomar, der det efter anställd besigtning befinnes oskadligt och af Poliskammaren tillåtes; i följd hvaraf det åligger den, som hädanefter vill inom hufvudstadens tullar svinkreatursskötsel utöfva, att om besigtning af därför afsedd plats, hos Poliskammaren sig anmäla och dess tillåtelse till begagnande af samma plats afvakta; kommande i afseende på redan anlagde svingårdar, serskild undersökning att ega rum och beslut af Poliskammaren meddelas.

§ 10.

Afall af sten, kalk, grus och andre byggnadsmaterialier, som vid nybyggnad, nedrifning eller reparation af hus och byggnader uppkommer, må uti afföringspråmarne eller reservoierne icke aflassas, utan skall sådant affall, vid inträffande behof, bortskaffas till de ställen, som för upplag af dylika ämnen kunna varda serskildt anvisade.

§ 11.

Aflassing, sågning eller huggning af ved å gata eller annan allmän plats må icke ega rum, så vida den person, för hilkens räkning arbetet verkställes, har annan dertill tjenlig lokal att tillgå. Då sådant arbete å förstberörde ställen förrättas, bör veden läggas i trafve utmed rännstenen, samt må icke genom afstjelpning utur åkdonet aflassas; och bör för öfrigt vid arbetet ej allenast nödig försigtighet iakttagas, så att olyckshändelser ej

inträffa, utan ock noga tillses, så väl att allmänna trafiken icke hindras, som ock att arbetet utan uppehåll bringas till slut; börande derjemte gatan eller platsen, genast efter fulländadt arbete, rengöras genom den persons försorg, som låtit detsamma förrätta.

§ 12.

Afdamning och piskning af mattor, sängkläder och dylika persedlar må utom hus icke verkställas på sådane ställen, hvarest olägenhet för allmänheten deraf uppkommer eller serskildt förbud hindrar, och må icke ske å annan tid på dygnet än mellan klockan 5 och 8 på morgonen från den 1:ste Maj till den 1:ste Oktober, samt emellan klockan 7 och 9 förmiddagen under den öfriga delen af året.

§ 13.

Vid Stadens allmänna pumpar och brunnar må tvättning af åkdon, möbler och kärl eller dylikt icke ega rum; och må icke eller annat arbete eller förrättning derstädes företagas, hvarigenom orenlighet och osnyghet orsakas.

§ 14.

Å Stadens gator och andre allmänna platser må byggnadsmaterialier, handels- och handtverksvaror samt annat gods icke uppläggas, eller åkdon, kärl, redskap och dylikt utställas, så vida icke vederbörligt tillstånd dertill blifvit serskildt meddeladt.

§ 15.

I afseende å renhållningen af de gatudelar och allmänna platser, hvilka icke äro med stensättning försedde, åligger det vederbörande renhållningsskyldige att tillse, det dessa gatudelar och platser alltid äro i sådant skick, att hinder för trafiken icke eger rum, äfvensom att hvad för sundhet och snygghet i allmänhet är nödigt, derstädes icke underlåtes.

§ 16.

Den, som till fullgörande af sin gaturenhållningsskyldighet antager annan person, är från ansvar för renhållningen icke frikallad under annat vilkor, än att Poliskammaren dertill lemnat skriftligt bifall. Skulle den, som annans

renhållningsskyldighet sig åtagit, innan tiden därför tilländagått, blifva oförmögen att fullgöra sina åligganden, eller desamma så eftersätta, att Poliskammaren finner honom vid renhållningsbestyret icke kunna bibehållas, skall den renhållningsskyldige sjelf för renhållningen ansvara, sedan han derom från Poliskammaren erhållit tillsägelse.

§ 17.

För hvar och en plats eller gatudel, å hvilken renhållning blifvit försummad, skall den renhållningsskyldige böta fem R:dr hvarje gång han därför tilltalas. Enahanda ansvar skall, då annorlunda icke är genom särskild författning stadgadt, jemväl ådömas en hvar, som i öfrigt gör sig förfallen till förseelse emot eller underlåtenhet af hvad i denna Kungörelse är föreskrifvet; och må, då gaturenhållning försummas, densamma verkställas för lega, som af den renhållningsskyldige ersättes, äfvensom förseelse emot hvad för öfrigt är vordet påbjudet, bör på den felandes bekostnad rättas; skolande den försumlige eller felande dessutom godtgöra all annan kostnad och skada, som genom hans förvållande förorsakats.

§ 18.

De böter, som efter denna Kungörelse ådömas, tillfalla Åklagaren.

§ 19.

Öfver efterlefnaden af hvad sålunda blifvit stadgadt, skola Stadens Fiskaler, poliskommissarier och den öfriga vederbörande polispersonalen hålla noggrann tillsyn.

Denna Kungörelse skall lända till efterrättelse från och med den 1 Juli innevarande år.

Stockholm den 14 Juni 1864.

JACOB HAMILTON.

O. B. Hult.